Ner 13.

CZWARTEK. 15 Października 1818 r.

Gazeta Codzienna Narodowa i Obca.

Wychodzi w Warszawie codziennie, wyjąwszy Niedziele i święta uroczyste. W Poniedziałek, Piątek i Sobotę o godzinie czwartéj wieczorem; we Wtorek, Srodę i Czwartek o godzinie dziesiątéj zrana. Cena Prenumeraty wynosi w Warszawie rocznie Zł: 40. półrocznie Zł: 20. kwartalnie Zł: 10. Numera przedają się oddzielnie w cenie groszy 8. W Województwach Król: Polskiego rocznie kosztuje Zł: 50. półrocznie 25. kwartalnie Zł: 12 i gr: 15.

WIADOMOSCI HANDLOWE.

CENA PRODUKTÓW:

	WARSZAWA. Korzec Warszawski. Złp:	KRAKÓW. Korzec Krakowski.	GDAŃSK. Łaszt 56 Szefli i pół, Szefel 14 garcy	WROCŁAW. Korzec Wrocław:	BERLIN. Szefel
Pszenica.	od 36 do 42.	od 29 do 30.	od 1180 do 1400.	38 gr: 12.	22 gr: 22 i pół
Żyto.	od 22 do 23.	od 16 do 17.	od 680 do 720.	25 gr: 18.	18.
Jęczmień.	od - - „	od 12 do 13.	od 620 do 660.	19 gr: 24.	14 15.
Owies.	od 11 do 12.	od 7 do 8.	od 420 do 440.	13 24	9. 22 i pół
Groch.	- „ - „	od 17 do 18.	od 1060 do 1100.	„ „	„ „
Rzepak.	- „ - „	od 25 do 26.	- „ - „	„ „	„ „
Miód kam: 32 f: Zł:	26 do 44.	- „ - „	- „ - „	„ „	„ „
Wosk	- „ do 75.	- „ - „	- „ - „	„ „	„ „
Łój.	- „ do 30.	- „ - „	- „ - „	„ „	„ „
Potaż	od 16 do 17.	- „ - „	- „ - „	„ „	„ „
Wełna. kam: 34 fun:	„	- „ - „	od 54 do 60.	„ „	„ „

Cena Towarów w Warszawie:

Kawa kamień 24 fun: od Zł. 76 do 84
Cukier dto „ dto od Zł: 44 do 58
Porter beczka „ Zł. 432
Śledzie Hollend: beczka Zł: 240

Kurs Wexlów i Monet w Warszawie:

		przedają	kupują
WEXLE:	Berlin 2 M.	98.	97 i poł.
	Hamburg 2 M.	146.	146 i pół
	Augsburg 2 M	101.	„
	Lipsk 2 M.	100 i poł.	
	Vista	101	
	Londyn 3 M.	634 i poł.	633. i pół
	Paryż 2 M.	76. i poł	76.
	Wiedeń 2 M.	102	101 i poł. „
	Vista.	103	„
	Gdańsk Vista.	90. i pół	
MONETY.	Dukat holl. nowy	19 gr. 9.	19 gr. 8.
	Stary ważny.	19 gr: 6.	19 gr: 5.
	Frydryksdory.	33 gr. 7.	33 gr. 4
	Assygn. Ross:	185 gr. 15.	182. gr. 15
	Ruble srebrne.	102.	„

Kurs monety w Dreznie.

Większa liczba Papierów Rządowych Saskich zyskuje 8 i pół na stu w porównaniu z monetą srebną.

Za sto Ryńskich Monetą konwencyjną 230 RWW.
Za Dukata Hollenderskiego. Zł: 19 gr. 5.
Za Dukata Austrjackiego Zł: 18 gr: 28.

Kurs monety w Petersburgu:
Za Dukata Hollenderskiego 10 Rubli i 65 kopiejek.
Agio na złocie 2 Ruble i 83 kopiejek.
Agio na srebrze 2 Ruble i 82 kopiejek.

Kurs Monety we Lwowie:
Za Dukata Hollenderskiego 11 Złł: R. grajc:
Za Dukata Austrjackiego 10 Złł. R. 50 grajc:
Za Talar Pruski 3 Złł: R: 21 grajc.
Za Rubel 4 Złł. R. 57
Za 100 Ryńskich 40 WW.

RZUT OKA
na wypadki pierwszej połowy Roku 1818.
(z Dziennika Patriota Niemiecki.)
(Dokończenie).

Z powodów wyżéj przytoczonych mamy wiele niezgodności do zniesienia, szczęśliwi przecię jesteśmy w tém, że wskazywanie myśli naszych jest wolne. Już dziś w Niemczech dochodzi głos każdego tam, gdzie kto pragnie ażeby doszedł. Jak ogólne zdanie jest skuteczne, i jakie ma znaczenie w oczach możnych niezbyt dawno mieliśmy wymowne dowody w ważnych bardzo okolicznościach w listach dwóch Xiążąt. Los Badeńczyków rostrzygniony został przez sąd powszechności, bo żadnego z wyroków tam wydanych poczytywać nie można za przeciwny temuż sądowi. Węzły sporne nie potrzebują już być rozwiązywane orężem, skoro biegłość Dyplomatyków zabespiecza od niesprawiedliwych wojen.

Bawarja nadała administracji swéj układ zaprowadzający w niéj zasady wewnętrznego prawodawstwa, którego brak widoczny uczuła.— Życzyć jéj należy ciągłego wzmacniania się w nowéj drodze i zapewnienia korzyści już zdobytych odpowiadających celom obranego układu.

W ustawach Bawarskich, Nassauskich, Hildenburskich i wielu innych nieodstąpiono od raz przyjętych zasad i ich stosunków, przeważa jednakże w nich zdanie następne: że po nadaniu wysokiéj mocy Ministrom i innym Urzędnikom jeżeli mają być Stany, powinny być uprzywilejowane te bowiem mają oddzielne widoki, przy których łatwiejszą jest między niemi a urzędnikami zgodność. Przypuściwszy to, przyznać razem potrzeba wszystkim innym nieuprzywilejowanym stanom możność mówienia przynajmniéj wszelkich prawd, aby tym sposobem choć bezpośrednio wpływ miały do ustaw je obowiązujących.

Wykonywacze nauki Rządu, zostawiwszy zabawki teorystom rospoczynają swój zawód od obrania stałych i niewzruszonych punktów Myśl ta poprowadziła Bawarją do ustanowienia głównych zasad zastępowienia ludu i poprowadzi niebawnie do nich inne Rządy Niemieckie. Uważać bowiem muszą że w pospolitém mniemaniu już dziś Bawarja stanęła na wyższym szczeblu, a wyprzedzający w podobnym zawodzie naród zyskuje to, co inne tracą.

Jeżeliby nawet mimo przeciwności wszelkich stosunków, możnowładztwo w części lub w całości jak dawniéj wszystkie stany zastępowało; to wówczas przepowiedzieć można, że wkrótce nastąpić musi oddzielenie trzeciego. Stanu który skoro nastąpi naprzeciw możnym i duchowieństwu przybierze tém samém i przybrać musi charakter Zgromadzenia Narodowego.

Z powyższych przyczyn możemy zapewnić że:

naprzód w ciągu kilku lat następnych wszystkie narody niemieckie będą konstytucyjnemi.

powtóre że im bardziej sprzyjające możnowładztwu będą konstytucje, tym prędzéj każda podobna budowa na feudalizmie oparta zniknąć musi.— Co bowiem nie ma najmniejszéj wartości, nie może być poprawione i upaść powinno.

Przechodząc do Francji postrzegamy iż w lekkim tym narodzie trwają ciągle największéj spory polityczne, Francuzi bowiem inało myśląc, wszystko zastosowywać pragną. Panująca dawna Dynastja w tem jest szczęśliwą po swoim powrocie, że część sił niespokojnych zwraca się ku walce z Możnemi i Duchowieństwem wznowionéj, których inaczéj żywy ten naród użyłby może naprzeciw teraźniejszemu porządkowi rzeczy.—

Niepodobieństwo zwycięzenia z strony przywiązanych do dawności, zaręcza nam nie tylko przeważająca w prawodawstwie siła ludu, ale i zagraniczne stosunki. Pamiętną walkę o tron między Sztuartami a domem Brunszwickiem miłość w prawdzie ludu w Anglji rozstrzygnęła. Tu jednak nie zachodzi tenże sam przypadek, gdy Burboni z urodzenia i wychowania więcéj dawnemu porządkowi rzeczy sprzyjają. Cofnięcie się lub pomyślnosć w postępowaniu nada przewagę nie pognębionemu jeszcze a burzliwemu stronnictwu. Zważywszy to położenie pewnem być można: że w krótce Francja pamiętna na przyjęcie przez lud szlachty i zmięszanie jéj poniekąd z sobą, zmieni się w królestwo prawdziwie konstytucyjne.

W Anglji, któréj pomyslność obliczamy zwyczajnie dotąd według ilości bogatych mieszkańców, udało się Ministrom zmniejszyć siłę opozycji, i zyskać wpływ za pośrednictwem spólności zamiarów nie tylko na znacznéj części członków parlamentowych ale i na samychże zgromadzeniach wyborczych. — Równowaga polega tam na niezmiernym długu narodowym łączącym najściśléj majętnych z wszystkiemi Rządu zasadami co do handlu, skarbu i osad. Rządowi zaś wskazuje potrzebę wspierać ich w zbogaceniu ażeby przez nich zapewnić sobie przewagę w Parlamencie. W tem położeniu czarodziejskiem trudnemi są zmiany tym bardziéj gdy przedstawione przez niektórych członków opozycji są takie, iż niepodobna mniemać: ażeby sami ich przedstawiacze mieli nadzieję skutku. W jednym tylko systemie osad Angielskich tak ogromnych, spodziewać się trzeba reformy czas jéj jednak trudny jest do przewidzenia.

Żaden z teraźniejszych Rządów nie ma tak szkodliwego wpływu na inne Rządy jak Angielski, chce on bowiem uniesmiertelnić kosztem innych narodów rozciągłość panowania i handlu swego, i udaje razem stan zdrowia zupełnego przy chorobach nieprzeliczonych.

Rząd Niderlandzki dowiódł wielu prawami że kraj własny nie jest mu dostatecznie znanym. Ministerjum tameczne myśli więcéj o dynastji niżeli o całym kraju, i dobro osób szczególnych wyższem jest w jego oczach nad dobro ogółu. Niemałych trzeba zdolności do nadania Rządowi pewnego i stałego kierunku bez wpływu ludu i zasad ożywiających, lecz nierównie więcéj do zostawienia pozornego życia w ciałach już istniejących bez utrzymujących je sposobów, i niezupełnem zostawieniu Rządu bez pewnéj przewagi.

Austrja zaczęła przecię urządzać system podatkowy i kredytowy. W ostatnich rosporządzeniach daje się już postrzegać przekonanie o gruntowności zdania, że podatek na uznaniu dobrowolnem, kredyt na stopniu zawierzalności polegają, i że naród do obudwu winien mieć wpływ zapewniony.

Hiszpanja uwolniła swój system podatkowy z wielu uciąźliwych więzów dla podbicia za pośrednictwem tych ulepszeń Ameryki południowéj zrzucającéj niewolnicze jarzmo. — Daremnemi jednak są usiłowania słabszego w uciśnieniu mocniejszego nieprzyjaciela, Ameryka południowa utrzyma zawsze swą niepodległość, ale przeciwna dążność Hiszpanji może zniszczyć jéj skarb, i nadać Stanom (Cortes) postawę korzystniejszą.

Dynastja Portugalska postąpiła rostropnie gdy wcelu utrzymania odległych i bogatych osad tam swoją przeniosła stolicę. — Oby to zbliżenie tronu zagoiło klęski niesprawiedliwem postępowaniem zadane!... Gdy inaczéj bliskość wolnéj i zdobywającej wolność Ameryki większyby jeszcze wpływ uzyskała.

Chciano do dawniejszego Kongresu przywiązać rozległe polityczne zamiary, skutek jednak dowiódł iż domysły niebyły rzeczywistemi.

Upłynął już czas w którym można się było obawiać zebrania głów ukoronowanych. — Dowolność przestała rządzić światem, i uległa duchowi czasu. Gwałt może mieć i teraz częstokroć miejsce lecz nigdy nie poprowadzi do celu, jaki mu samolubcy i niedowidzący obierali.

LITERATURA ANGIELSKA. (dokończenie)

Biografja: O życiu starszego Scypjona z notami przez Barwika.

O życiu prywatném i publiczném Sheridana przez Jana Watkins. Autor przechodzi wszystkie ciekawe zdarzenia tego sławnego człowieka, i przeplata opowiadanie różnemi anekdotami. Jedną z nich przytoczemy. Sheridan w towarzystwie dwóch obierających jechał pewnego razu dyliżansem do Londynu chcąc być w Westminster obrauy Deputowanym. Przeciwnikiem jego był wówczas Paull. W ciągu rozmowy spytał się jeden drugicgo kogo obierze. Natnralnie Paulla, odpowiedział pytany. — Prawda, że i Paull jest świstak, ale go przecie wolę od tego urwisza Sheridana. Znasz ty Sheridana? — Nie, i niechcę go znać.„ Na tym skończyła się rozmowa. Gdy wkrótce potem wysiedli przed pewną Gospodą, wziął Sherydan jednego z tych Panów na stronę i spytał się, jak się nazywa ten Jegomość, co tak powstawał na Sherydana. — To Pan T., jeden z sławnieiszych Adwokatów.„ Po śniadaniu wsiedli znowu do pojazdu. Sheridan zręcznie zwróeił rozmowę o prawnikach. Piękny to prawdziwie stan, powiedział, prowadzi na pierwsze urzęda w kraju. Daje sposobność pokazania swego talentu. Wielu szlachetnych i zasłużonych mężów, których dzieje nasze wymieniają, byli Adwokątami; ale nieprzeszkadza to, żeby i w tym stanie nieznajdowali się urwisze, z nich niezawodnie największym jest Pan T. — Czy go Pan znasz? — Nie i niechcę go znać. — Panie! proszę tego drugi raz nie powtarzać; ja jestem Adwokatem T. — A ja jestem Sheridan. Adwokat poznał się na żarcie, i odtąd był największym Sheridana przyjacielem.

Historja. Pamiętniki Jana Xięcia Marlborough przez Wilhelma Coxa. Dzieło to już dawno było oczekiwane, i osobliwą jest rzeczą, iż Anglicy którzy tak kochają chwałę narodową, niestarali się wsławiać swego bohatyra. Dla tego wielką wartość ma to nowe pismo.

Życie Jakóba IIgiego przez Jana Clarke we dwóch Tomach. Clarke jest dziejopisem, Kapelanem i Bibliotekarzem Xięcia Rejenta; napisał to życie z własnoręcznych listów Jakóba II. które dotąd znajdowały się w Rzymie, a teraz są w Carlton-house.

Historja Mnichów w Anglji przez Tomasza Dudley Fosbrooke. Dzieło bardzo użyteczne do wiadomości historycznych Anglji. Opisuje zwyczaje w klasztorach Mnichów i Mniszek, zwyczaje pielgrzymów i pustetników Angielskich.

Historja Wojny w Hispanji i Portugalji.

Żydzi teraźniejsi, czyli krótki rys, ich zdań, ich podań, ich obrządków i ceremonji w dzisiejszych czasach, przez Jana Allen. Ta Książka pisana bez stronnictwu może być bardzo użyteczną osobom wszelkiego wyznania, a szczególniéj żydom których śmieszności wytyka wporównaniu Talmudu z Biblją i innemi świętemi ich dziełami.

CENA ŻELAZA.

Żelazo sztabowe Cetnar ze 128 funtów, kosztuje od 34 do 38 Złó:

Blacha żelazna Cetnar ze 160 funtów od 84 do 90 Z.

DOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE, czynione w Warszawie przez Ant: MAGIER

Dnia	Termometr		Barometr			Wiatr	Stan Nieba	Wysokość wody na Wiśle	
	ciepła	zimna	cale	linje	10 częś: li:			łokcie	cale
15 Października rano.	5		28	1	4	południowo wschodni	Pochmurno	--	19

Wydawcy odpowiedzialni.

Hrabia Kiciński J. Morawski